

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL EDINEȚ

DECIZIE nr. 5/12
din 10 iulie 2018

Cu privire la aprobarea Strategiei de incluziune socială a raionului Edineț pentru anii 2018-2021

În temeiul art.43, alin.(1) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Legii nr.123 din 18.06.2010 cu privire la serviciile sociale, Convenția Organizației Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități ratificată de Guvernul Republicii Moldova la 09 iulie 2010, luând ca bază Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități aprobată prin Legea nr.169 din 09.07.2010, avizului comisiei consultative pentru probleme sociale și asistență medicală, Consiliul raional Edineț DECIDE:

1. Se aprobă Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități din raionul Edineț pentru anii 2018-2021 (anexa nr.1).
2. Direcția Finanțe, la elaborarea bugetelor raionale pentru anii 2019-2021 va asigura finanțarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, conform prezentei decizii.
3. Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei va asigura implementarea Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, conform prezentei decizii..
4. Controlul privind executarea prezentei decizii se pune în sarcina dlui.Sergiu Gheorghiuță, vicepreședinte al raionului Edineț.
5. Prezenta decizie se aduce la cunoștință prin transmiterea copiei:
  - Președintelui raionului;
  - Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei;
  - Direcției Finanțe;
  - Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat;și se plasează pe pagina WEB a Consiliului raional Edineț

Total consilieri: 33;

Prezenți: 28;

Au votat: pro -26; împotriva -0; s-au abținut – 0.

Președintele ședinței

Victor VIERU

Contrasemnat:

Secretarul Consiliului raional Edineț

Ion SAMSON

***Șef Direcție Asistență Socială
și Protecție a Familiei***

Valerian CIOBANU

Șef Direcție Finanțe

Stela BOTNARU

Specialist Principal Serviciul juridic

Natalia TIMOTIN

nr. 5/12

mun. Edineț, 10 iulie 2018

S T R A T E G I A
de incluziune socială a raionului Edineț
pentru anii 2018-2021

ABREVIERI

ADR – Agenția de Dezvoltare Regională
APP – Asistență Parentală Profesionalistă
APL – Administrație Publică Locală
AO – Asociație Obștească
AOFM - Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă
CMF – Centrul Medicilor de Familie
CES – Cerințe Educaționale Speciale
CC – Casă comunitară
CCTF – Casă comunitară de tip familie
CNAM – Casa Națională de Asigurări Sociale
CR – Consiliul Raional
CS – Centru de Sănătate
CSP – Centrul de Sănătate Publică
DASPF – Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei
DÎTS – Direcția Învățământ, Tineret și Sport
GP – Grup Participativ
LP – Locuință protejată
OMF – Oficiul Medicilor de Familie
ONG – Organizație Nonguvernamentală
PFA – Plasament Familial pentru Adulți
SAPP – Serviciul Asistență Psiho-Pedagogică
RM – Republica Moldova

GRUPUL DE LUCRU

care a participat la elaborarea Strategiei de incluziune socială a persoanelor vulnerabile în cadrul seminarelor de planificare strategică:

1. Toma Tatiana – CCSMEDineț
2. Marian Eduard - șef al Agenției teritoriale Edineț pentru ocuparea forței de muncă
3. Ivasiuc Cristina – coordonator de activități AO „AREAP”
4. Preasca Diana – psiholog AO „Demos”
5. Matreniuc Emma – președinte AO „Vivere”
6. Petrovici Domnica – președinte AO „Oameni pentru oameni”
7. Ciobanu Valerian – șef DASPF Edineț
8. Frunză Diana – specialist principal privind distribuirea ajutorului social
9. Savitchi Svetlana - șef serviciu îngrijire la domiciliu
10. Tcaci Ina – șef serviciu echipa mobilă
11. Bucearschi Svetlana – șef serviciu asistența personală
12. Baziliuc Rodica – asistent social comunitar o. Edinet
13. Petrovici Ion – șef serviciu asistența socială comunitară
14. Grinceac Zoia - specialist principal privind problemele persoanelor în etate și dizabilități

Consultant în planificare strategică: Mihai Nani

Cuprins

I. Introducere.....	4
Context local	4
Abordarea metodologică.....	5
II. Descrierea situației generale.....	6
Educația și cultura	7
Protecția socială	7
Servicii prestate de Organizații ale Societății Civile	9
Repartizarea serviciilor în profil teritorial	10
III. Definirea problemelor	11
IV. Analiza SWOT.....	13
V. Prioritățile strategiei.....	14
Direcțiile strategice.....	15
I. Estimarea impactului și a costurilor financiare și non financiare aferente implementării.....	16
Rezultate și indicatori de progres.	17
II. Planul de acțiuni privind implementarea strategiei de incluziune socială 2018-2021.....	18
III. Monitorizarea și raportarea	24

I. Introducere

Context local

Raionul Edineț este situat în partea de nord-vest a Republicii Moldova, la o distanță de circa 210 km de Chișinău. La nord raionul are hotare administrative cu raionul Briceni, în partea de nord-vest cu raionul Ocnița, la est cu raionul Dondușeni, la sud cu raionul Râșcani, la vest pe râul Prut cu România. Orașul Edineț este considerat ca fiind cel mai dezvoltat în regiune din punct de vedere socio-economic, fapt demonstrat și prin atribuirea unui rol central în cadrul reformei teritoriale administrative din 1999. Altfel, din 1999 și până în mai 2003 a fost format județul Edineț. În componența căruia erau incluse raioanele Edineț, Briceni, Ocnița și o parte a raionului Dondușeni și câteva localități din raionul Râșcani. Orașul Edineț devenind centrul administrativ al părții de nord a țării.

Potrivit datelor statistice, pentru ultimii 3 ani, populația raionului este în ușoară descreștere. Astfel, în 2015 populația stabilă era de 81,2 mii, în anul 2016 de 80,7 mii, iar în 2017 de 80,3 mii. Deși, nu este o diferență foarte mare, totuși este un trend negativ. La nivel de repartizare pe medii, predomină populația rurală, astfel în cât, 25,9 mii cetățeni (32,1%) reprezintă populația urbană, care se concentrează în 2 localități – municipiul Edineț și orașul Cupcini, și 54,8 mii cetățeni (67,9%) – populația rurală. Deci, putem spune că populația raionului este una preponderent rurală.

Densitatea medie a populației este de 85 persoane per 1km², ceea ce reprezintă o medie normală pentru regiunea de nord a țării. În același timp este o densitate mai redusă decât în raioanele din centrul țării și un pic mai ridicată decât în raioanele din sud.

Repartizarea pe etnii este specifică zonei de nord și are următoarea structură: 66,9% moldoveni, 22,4 ucraineni, 8,5% – ruși, 0,8% romi, 1,4% alte naționalități. Acest raport se deosebește de statistica la nivel național prin descreșterea numărului de moldoveni declarați cu cca 9%, dispariția în întregime a celor declarați români și majorarea semnificativă a populației de etnie ucraineană – cu cca 16%. În același timp, o pondere semnificativă o are populația de etnie rusă, care nu intră în primele trei etnii la nivel național. La fel, romii prezintă o concentrare crescută, comparativ cu statistica națională și se estimează la 0,8%, locuind preponderent în orașul Edineț.

Mișcarea naturală a populației este negativă, anual prezentând un număr de nașteri mai mic decât cel al deceselor. Deși, în ultimii 4 ani numărul nașterilor este într-o ușoară creștere, iar numărul deceselor descrește puțin, sporul natural rămâne a fi negativ și reprezintă „- 259” persoane în anul 2016.

În același timp, numărul căsătoriilor prezintă o fluctuație imprevizibilă de la an la an. În 2015 a prezentat o ușoară creștere, comparativ cu 2014, iar, în 2016 a înregistrat o scădere bruscă. Nu putem identifica factorii determinanți ai fenomenului.

Numărul divorțurilor se menține la nivelul mediei naționale și nu prezintă variații considerabile în ultimii 3 ani. Astfel, vorbim de o rată de cca 50%, cu o ușoară creștere în anul 2016 pe fondul descreșterii accentuate a numărului de căsătorii. (Vezi Tabel 1. *Mișcarea naturală a populației.*)

Nr.	Indicatori	2014	2015	2016
1	Născuți vii, persoane	844	842	847
2	Decedați, persoane	1 200	1 176	1 106
3	Sporul natural	- 356	- 334	- 259
4	Numărul căsătoriilor	460	493	407
5	Numărul divorțurilor	229	245	222

Tabel 1. *Mișcarea naturală a populației.*

În anul 2016, din totalul de 80,7 mii locuitori, 48,7 mii locuitori reprezintă populația aptă de muncă, din care angajate în câmpul muncii 21,3 mii persoane sau 43,7%.

Procesul de îmbătrânire a populației este accentuat și prezintă o creștere ușoară a ponderii populației în etate pe ultimii 4 ani. Comparativ cu nivelul național, se atestă o creștere considerabilă a numărului de persoane în etate la 100 de locuitori cu aproximativ 6 persoane la femei și 4,5 persoane la bărbați. Corespunzător, raionul prezintă o populație îmbătrânită cu tendințe de creștere a ponderii persoanelor în etate. Este de notat că numărul femeilor în etate este considerabil mai mare decât al bărbaților, indiferent de mediul în care locuiesc. În același timp, femeile având o longevitate mai mare în mediul urban, situația se egalează în anul 2017, prezentând cifre aproximativ egale în toate mediile. (Vezi Figura 1. *Îmbătrânirea populației.*)

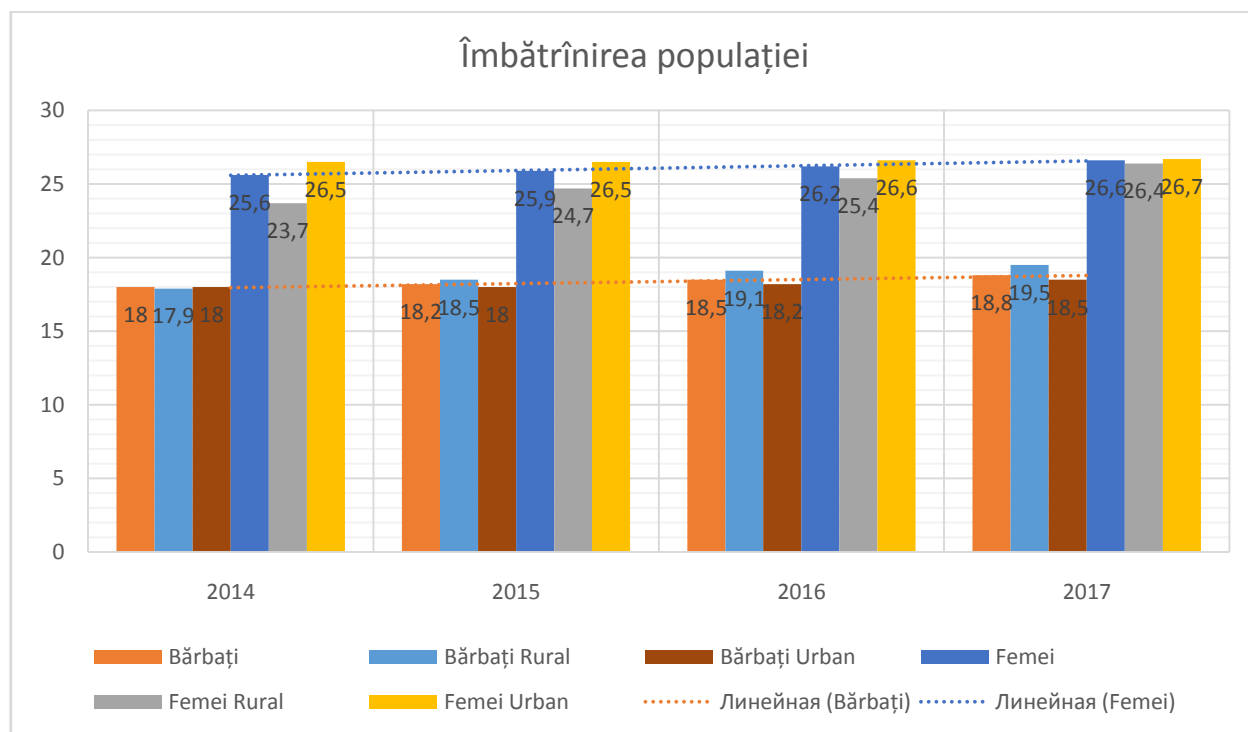

Figura 1. *Îmbătrânirea populației.*

Abordarea metodologică

În scopul elaborării Strategiei de incluziune socială a persoanelor vulnerabile pentru 2018-2021 a fost semnat un Memorandum de colaborare dintre Agenția Cehă pentru Dezvoltare și Consiliul Raional Edineț.

Procesul de elaborare a Strategiei a fost unul multistadial și s-a desfășurat în perioada februarie – mai 2018. Elaborarea strategiei a fost precedată de analiza situației privind incluziunea socială la nivelul raionului Edineț, care a fost efectuată la finele anului 2017. În baza constatărilor acestei analize s-au identificat domeniile prioritare și obiectivele strategiei.

Pentru elaborarea strategiei a fost stabilit un grup de 14 persoane, reprezentanți ai DASPF, Asociațiilor Obștești, Direcția Educație, Centrul Comunitar de Sănătate Mintală, Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă. Procesul de elaborare a fost moderat de consultantul AO People In Need Moldova și a inclus în sine mai multe etape: ședințe cu grupul de lucru (analize, abordări metodologice etc.); vizite de studiu în Republica Cehă; atelier de planificare; consultări publice.

În calitate de reper a procesului de elaborare a strategiei a fost utilizată metodologia propusă de John Ad. Bryson în cartea „Procesul de planificare strategică pentru instituțiile publice și organizațiile nonprofit”, cu adaptări la specificul socio – economic al regiunii și domeniului de activitate.

II. Descrierea situației generale

Pentru analiza situației s-au utilizat metode cantitative și calitative, fiind utilizate complementar și au inclus: analiza documentelor; studiu statistic; interviu sociologic; focus – grup; observația.

Studiul s-a realizat în perioada octombrie – decembrie 2017 și prezintă reprezentativitate la nivelul populației țintă.

Definiție de referință pentru analiza *incluziunii sociale*:

Procesul de îmbunătățire a participării la viața socială a persoanelor dezavantajate în bază de vîrstă, gen, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau venituri, prin oferirea de oportunități mai mari, acces la resurse, dreptul la opinie și respectarea drepturilor de cetățean.

Principalele constatări ale analizei:

- Populația raionului Edineț este o populație îmbătrînită, cu o proporție a persoanelor în etate de peste 25 % și un spor natural negativ pe parcursul a ultimilor 4 ani.
- Aproape 70% din populația raionului locuiește în mediul rural.
- Structura pe etnii a populației nu reprezintă tabloul la nivel național, cu o descreștere a ponderii etniei majoritare și creștere considerabilă a ponderii etniei ucrainene.
- Numărul căsătoriilor este în descreștere, iar rata divorțurilor în ușoară creștere.
- Raionul dispune de o gamă largă de servicii sociale, culturale și educative, dar ele sunt concentrate în centrul raional. Populația din mediile rurale are acces limitat la aceste servicii.
- Serviciile sociale prestate de consiliul raional nu sunt suficiente pentru acoperirea necesităților și nu sunt accesibile pentru locuitorii mediilor rurale.
- Principalele categorii de persoane defavorizate și problemele cu care se confruntă sunt:
  - Bătrînii solitari – izolare socială și sărăcie materială;
  - Minoritățile etnice – excluziune socială, șomaj, documentare insuficientă;
  - Persoane cu dizabilități – acces redus la servicii, izolare, sărăcie materială;
  - Familii de minori – imposibilitatea juridică de a se adresa după suport, sărăcie materială, lipsa serviciilor specializate;
  - Familiile migranților la muncă peste hotare – excludere din viața socială, lipsa serviciilor de consiliere familială;
  - Copii abandonati – lipsa serviciilor de plasament, sărăcie materială, lipsa îngrijirii părintești.

Servicii și facilități ce ar fi necesare la nivel de raion, pentru depășirea dificultăților cu care se confruntă persoanele defavorizate:

- ✓ Centre de zi pentru adulți și persoane în etate;
- ✓ Centre de zi pentru copii;
- ✓ Taxi social la nivelul întregului raion;
- ✓ Serviciul de consiliere psihologică;
- ✓ Întreprinderi sociale;
- ✓ Apartamente / locuințe sociale;
- ✓ Servicii comunitare pentru persoane cu dizabilități – casă comunitară, locuință protejată, respiro ș.a.

Servicii crearea și dezvoltarea cărora este urgentă și ar fi trebuit să li se acorde prioritate înaltă:

- ✓ Servicii pentru suportul și valorificarea potențialului persoanelor în etate;
- ✓ Servicii de asistență psihologică pentru diferite categorii ale populației;
- ✓ Centre de resurse pentru tineri;
- ✓ Cămin pentru elevi social-vulnerabili din localități rurale îndepărtate care studiază în liceele din centrul raional;
- ✓ Servicii comunitare pentru persoanele cu dizabilități;
- ✓ Mediatori comunitari.

Carențe ale sistemului de prestare a serviciilor sociale la nivel raional:

- Fluctuația înaltă de cadre;

- Colaborarea insuficientă între APL de nivel I și II;
- Parteneriatele public – private slab dezvoltate;
- Absența unei liste comune a serviciilor prestate la nivel de raion de către APL de nivel I, APL de nivel II și OSC;
- Absența unei baze de date comune a beneficiarilor de servicii sociale la nivel de raion.

Educația și cultura

La nivel de raion funcționează 41 de instituții educaționale preuniversitare, care încadrează un număr total de 6968 elevi. La fel, sunt prezente 43 de instituții educaționale preșcolare, care cuprind un număr total de 3051 copii. Dintre acestea: 9 oferă studii liceale, 4 fiind în orașul Edineț; 31 gimnazii și 1 școală primară.

La capitolul instituții educațional – culturale extrașcolare, putem enumera:

5 - case de creație;

3 - școli sportive;

1 - stație a tinerilor tehnicieni;

47 - biblioteci.

Consiliul raional gestionează, inclusiv, o tabără de vară pentru elevi – „Poienița Veselă”. Capacitatea taberei este de 300 elevi și organizează 3 schimburi pe parcursul verii. Astfel, din totalul de aproximativ 7 000 elevi, de foi de odihnă beneficiază doar 900.

În raion activează 40 colective artistice, din care 26 colective artistice care dețin titlul de colectiv “Model”, reprezentate prin formații folclorice, tarafuri, colective de dans, o formațiune corală și 2 fanfare din satele Șofrîncaniși Stolniceni.

Unele colective artistice participă și la festivaluri peste hotarele țării și sunt recunoscute pentru calitatea creației sale. Aici putem vorbi de:

- Orchestra de muzică populară „Ciocîrlia”, cu o istorie de 75 de ani, ce își are sediul în incinta casei de cultură o. Edineț;
- Orchestra de muzică populară „Lăstăreii”, cu sediul în casa de cultură o. Edineț;
- Taraful dinastiei Popov.

În raion activează 3 școli de arte: Școala de muzică Edineț; Școala de arte din Cupcini; Școala de arte plastice Edineț. Toate trei instituții educaționale se află în orașele raionului, locuitorii satelor avînd acces limitat la serviciile acestora.

De o mare popularitate se bucură Muzeul ținutului din orașul Edineț, ce are drept scop valorificarea și conservarea tradițiilor și obiceiurilor populare, avînd motoul: „Ieri, azi și mâine”. În cadrul muzeului activează secțiile: istorie, artă populară, natură. În prezent muzeul dispune de 24 500 exponate. Cu suport extern, s-a constituit clusterul agroturistic “Drumul Recifelor”, cu sediul în clădirea muzeului, care are drept scop evidențierea modului de valorificare a cadrului natural excepțional din raionul Edineț și modalitatea de cultivare a plantelor medicinale în zonă.

Încă un muzeu înregistrat este Muzeul satului Tîrnova. Acesta are specific local și este orientat pe conservarea patrimoniului comunității în care se află.

Din totalul de 47 biblioteci, 30 sînt implicate în Programul Novateca, fiind dotate cu echipament electronic și acordînd servicii complexe beneficiarilor.

Protecția socială

La data de 01.01.2017 numărul total al beneficiarilor de pensii, indemnizații și alocații constituie 23 356 persoane. Numărul beneficiarilor de alocații sociale de stat este de 1490 persoane. Numărul persoanelor cu dizabilități beneficiari de pensii și alocații sociale este de 6025 persoane. Beneficiază de indemnizații adresate familiilor cu mulți copii – 2067 persoane.

În prezent în cardul Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei (DASPF) activează 286 persoane, care prin activitatea sa zilnică prestează următoarele servicii sociale:

Serviciu	Localitate
Asistență socială comunitară	Toate primăriile (32)
Deservire la domiciliu	Toate primăriile
Echipa mobilă	Acoperă 18 localități
Asistent personal	26 localități
Asistent parental profesionist	3 localități
Casă de copii de tip familie	3 localități
Centre de zi + cantine sociale	4 localități
Azil pentru bătrâni	Raional (s. Onești)
Serviciul suport monetar	DASPF Edineț
Serviciul sprijin pentru familiile cu copii	DASPF Edineț

Tabel 2. *Servicii sociale prestate de către DASPF.*

- În scopul consilierii și dezvoltării serviciilor sociale în cardul serviciului social “*Asistent Social Comunitar*” în raionul Edineț activează 37 asistenți sociali comunitari și 1 Șef al serviciului.
- *Deservirea la domiciliu* este unul din serviciile sociale acordate persoanelor solitare, din rîndul pensionarilor în etate și persoanelor cu dizabilități, de care beneficiază 1 052 cetățeni, care sunt asistați de către 114 lucrători sociali.
- Începînd cu anul 2011 cu succes se prestează serviciul „*Echipă Mobilă*”, un serviciu social specializat, care oferă asistenta socială, suport psihologic, logopedic, medical – kinetoterapeutic de reabilitare și recuperare la domiciliul copiilor cu dizabilități severe. În anul 2017, serviciul “*Echipă Mobilă*” a acordat asistență și suportul necesar unui număr de 60 beneficiari, dintre care 22 beneficiari au primit asistență activă, iar 38 beneficiari au fost în proces de monitorizare.
- Începînd cu anul 2013 este dezvoltat serviciul social “*Asistență Personală*”, de care la începutul anului 2018, beneficiază 96 persoane cu dizabilități severe.
- Cu suportul asociațiilor obștești a fost creat serviciul social *Asistență Parentală Profesionistă* (APP). Au fost deschise 12 APP și 2 CCTF (casă de copii de tip familiar), unde la moment sunt plasați 28 copii rămași fără îngrijire părintească.
- În localitățile Corpaci și Viișoara au fost create *Centre comunitare de zi* pentru copii.
- Din luna iunie 2012 în satul Terebna activează *Centrul multifuncțional* pentru persoane social-vulnerabile și în etate.
- Beneficiari ai *Azilului pentru persoană în etate și cu dizabilități* din s. Onești, pot fi persoanele, cetățeni ai Republicii Moldova cu capacitate deplină sau parțială de exercițiu, care corespund criteriilor de persoane vîrstnice și persoane cu dizabilități, cu vîrsta de la 18 ani și mai mult, persoane solitare lipsite de suport informal (familie). La moment, azilul găzduiește 27 persoane și nu este ocupat la capacitatea deplină.
- La data de 01.01.2017 de serviciul de protezare și ortopedie au beneficiat 794 persoane cu diferite necesități din raionul Edineț și anume de: asigurare cu mijloace nemecanizate-cărucioare; asigurarea cu încălțăminte ortopedică, specială; asigurarea cu mijloace pentru tratament medical (brîuri, bandaje pentru hernie, corsete); asigurarea cu mijloace pentru mobilitate personală (bastoane, cîrje, subcoate, cadru de mers, scaune de baie, scaune de WC); asigurarea cu sisteme protectice ale membrelor inferioare și superioare.
- De bilete de tratament sanatorial la centrele de reabilitare și recuperare Victoria (or.Sergheevka, Ucraina.) și Speranța (or.Vadul-lui-Vodă, Moldova) anual beneficiază în jur de 250 persoane din rîndul pensionarilor de vîrstă și persoanelor cu dizabilități din raionul Edineț.

În același timp, un număr mare din populația raionului beneficiază de suport în formă de prestații bănești, după cum urmează:

- Acordarea ajutorului social, de care au beneficiat pe parcursul anului 2016, 16 573 familii social-vulnerabile și ajutorul pentru perioada rece a anului (APRA), de care au beneficiat 24 749 familii.
- De ajutor material din mijloacele Fondului local de susținere socială a populației au beneficiat 5 046 persoane în sumă totală de 3 346 200 lei.
- 6 050 persoane încadrate în grad de dizabilitate sever și accentuat au beneficiat de compensații pentru călătorie în transportul urban, suburban și interurban în sumă totală de 1 669 900 lei, iar 384 persoane cu probleme ale aparatului locomotor au beneficiat de compensație unică anuală în sumă de 800 lei.

În structura bugetului pentru anul 2017 au fost prevăzute fonduri pentru „Protecția socială”, clasându-se pe locul 2 la volumul cheltuielilor, fiind depășit considerabil de linia bugetară „Învățământ”. Totuși, domeniul rămâne a fi subfinanțat, necesitățile fiind mult mai mari. (Vezi Tabel 3. *Cheltuieli pentru domeniul „Protecția socială” în bugetul raional.*)

Denumirea	Cod	Suma, mii lei
Grupa principală 10 „Protecția socială”	10	
Resurse, total		20329,8
Resurse generale	1	20159,4
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	297	170,4
Cheltuieli, total		20329,8
<i>9001 „Politici și management în domeniul protecției sociale”</i>	<i>9001</i>	<i>824,2</i>
<i>9010 „Asistența socială a persoanelor cu necesități speciale”</i>	<i>9010</i>	<i>14199,3</i>
<i>9006 „Protecția a familiei și a copilului”</i>	<i>9006</i>	<i>1775,8</i>
<i>9012 „Protecția socială în cazuri excepționale”</i>	<i>9012</i>	<i>3305,4</i>
<i>9019 „Protecția socială a unor categorii de cetățeni”</i>	<i>9019</i>	<i>225,1</i>

Tabel 3. *Cheltuieli pentru domeniul „Protecția socială” în bugetul raional.*

Servicii prestate de Organizații ale Societății Civile

Pe lângă serviciile prestate de către Consiliul Raional Edineț, în raion activează câteva asociații obștești ce prestează servicii sociale, la care se adaugă câteva servicii prestate de Primăria Municipiului Edineț și Centrul de Sănătate Edineț. (Vezi Tabel 4. *Servicii sociale prestate de către Asociațiile Obștești.*)

Serviciu	Localitate
Spălătorie socială	mun. Edineț
Taxi social	mun. Edineț
Centru de sănătate prietenos tinerilor	mun. Edineț
Centru de zi pentru persoane în etate	mun. Edineț
Abonarea gratuită la ziare	mun. Edineț
Serviciul Integrare Socio-Profesională	mun. Edineț
Serviciul Ghidare în carieră	mun. Edineț
Închiriere gratuită a bicicletelor	mun. Edineț
Centru de zi pentru persoane cu dizabilități	mun. Edineț
Locuințe asistate	mun. Edineț

Tabel 4. *Servicii sociale prestate de către Asociațiile Obștești.*

- Recent a fost lansată întreprinderea socială „*Spălătoria socială*”, care este gestionat de Asociația raională de educație a adulților “Prutul de Sus” și oferă servicii de spălare a rufelor pentru persoanele defavorizate la un preț redus. Serviciul este dezvoltat în parteneriat cu Primăria orașului, care oferă spațiul fizic și acoperă o parte din costul serviciilor pentru persoanele defavorizate.
- Începînd cu anul 2015, Primăria Municipiului Edineț, prestează serviciul *taxi social* păturilor defavorizate ale populației. În cadrul acestuia se prestează servicii de transport gratuit în raza orașului persoanelor defavorizate și cu necesități speciale, prin oferirea unei unități de transport de către primărie. Dat fiind că serviciul este unul foarte solicitat, primăria planifică procurarea unei unități de transport suplimentare în anul 2018.
- De serviciile *Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor* “Salve” din mun.Edineț, care oferă servicii de informare, prevenire, consultație medicală, consiliere psihologică și training adolescenților, tinerilor și părinților, anual beneficiază în jur de o mie persoane cu vârsta de la 14-30 ani.
- Asociația Obștească „Oameni pentru Oameni”, prestează servicii în cadrul *Centrului de zi pentru persoane în etate* în mun. Edineț, în spațiul oferit de către municipalitate.
- Asociația Obștească “VIVERE”, promovează drepturile persoanelor cu dizabilități și se implică activ la nivel local în adaptarea infrastructurii publice la criteriile de accesibilitate.
- Pe parcursul a 13 ani în mun. Edineț activează *Centrul de reintegrare socială a tinerilor*, „*Alternativa*” gestionat de către Asociația Obștească “Demos”. În cadrul centrului sunt oferite mai multe tipuri de servicii pentru elevi, tineri defavorizați cu vârsta cuprinsă între 18-30 ani, precum: Serviciul Integrare Socio-Profesională (servicii sociale, psihologice, juridice, educaționale, suport în dezvoltarea antreprenorialului tinerilor) cu o capacitate de asistență a 25 tineri anual, găzduire temporară în regim de semi-autonomie cu o capacitate de 24 persoane anual, ghidare în carieră și abilitarea economică a tinerilor (25 tineri anual), Tabăra de vară „AVIS” pentru dezvoltarea abilităților sociale și de viață independentă (până la 120 tineri anual).
- Un serviciu social nou, acordat de către Asociația raională de educație a adulților “Prutul de Sus”, este *Centrul de zi pentru persoane cu dizabilități* din mun.Edineț. Acesta este frecventat zilnic de circa 35 persoane din oraș. Serviciile prestate sunt: consiliere, încadrare în câmpul muncii, dezvoltarea abilităților de muncă, reintegrarea în societate.

Repartizarea serviciilor în profil teritorial

Raionul Edineț include 49 localități, organizate în 32 primării ale orașelor și satelor (comunelor). În raion sunt 2 orașe: Edineț și Cupcini, 11 comune – Bleșteni, Brătușeni, Burlănești, Cepeleuți, Trinca, Cuconeștii Noi, Hincăuți, Parcova, Rotunda, Ruseni, Zăbriceni și 19 sate.

Repartizarea serviciilor sociale disponibile este neuniformă și este masiv concentrată în centrul raional, satele mici ducînd lipsa de orice serviciu social la nivel local. Astfel, în mun. Edineț își are sediul DASPF și alte direcții și secții subordonate consiliului raional, precum și toate serviciile desconcentrate.

În plus, Primăria Municipiului Edineț dispune de resurse mai mari decît alte primării ale raionului și își poate permite să dezvolte anumite servicii sociale în mod individual sau în parteneriat cu asociațiile obștești. În acest fel, primăria realizează parteneriate cu asociații obștești din diverse domenii de activitate și contribuie la prestarea de servicii pentru diferite categorii de populație defavorizate. La fel, primăria dezvoltă unele servicii destinate grupurilor vulnerabile ale populației – taxi social, ajutor material pentru persoane în etate, chiria gratuită a bicicletelor, abonare gratuită la ziare a pensionarilor ș.a.

Pe lîngă serviciile prestate de primărie, sunt prezente o serie de asociații obștești active, ce furnizează o gamă variată de servicii pentru păturile nevoiașe. În acest sens putem enumera: centru de resurse pentru tineri; centru de zi pentru persoane cu dizabilități; Centru de reintegrare socială a tinerilor

„Alternativa”; centru de zi pentru persoane în etate; centrul de sănătate prietenos tinerilor „Salve”; spălătorie socială; întreprindere socială „Atelier de cusătorie” ș.a.

Două servicii sociale sunt prestate în toate localitățile raionului, oferite prin intermediul DASPF, și anume: asistența socială comunitară; deservire la domiciliu. Următorul serviciu după aria de acoperire este serviciul Asistență personală, ce este prezent în 26 localități. Serviciul Echipa mobilă prestează servicii la beneficiari din 18 localități, fiind pe locul 3 după aria de acoperire. În trei localități este prezent serviciul Asistent parental profesionist și în altele 3 Case de copii de tip familie. În 4 localități există centre de zi și cantine sociale, care sunt prestate la discreția autorităților locale sau careva asociații obștești.

În condițiile în care multe localități din raion se află la o distanță de cca 30 km de centrul raional și majoritatea serviciilor sunt concentrate în orașul Edineț, accesul populației la serviciile sociale este limitat. Cel mai dezavantajat fiind persoanele din grupurile defavorizate, date fiind costurile mari pentru transport și în special pentru persoane cu nevoi speciale. La nivel de raion nu există transport public adaptat la necesitățile persoanelor cu dizabilități fizice, deci acestea sunt nevoite să contracteze persoane private sau să apeleze la servicii de taxi.

III. Definirea problemelor

În procesul de analiză a domeniului incluziunii sociale în raionul Edineț s-au depistat câteva domenii care prezintă anumite carențe, care la rândul lor afectează negativ incluziunea socială a persoanelor defavorizate. Astfel, s-au stabilit obstacolele generale specifice domeniului și aspectele specifice ale fiecărui obstacol.

1. *Strategii neimplementate.* În ultima perioadă, la inițiativa autorităților publice centrale, autoritățile de nivel I și II elaborează strategii și planuri de acțiuni pentru diferite domenii de activitate. Însă, din anumite motive, majoritatea acestora nu sunt implementate sau sunt realizate într-o măsură insuficientă. Acest lucru conduce la implementarea necorespunzătoare la nivel local a politicilor naționale și drept urmare afectează negativ nivelul de trai al populației. Printre principalele aspecte ale problemei au fost identificate:

- Instabilitatea politică – organele de conducere ale administrației publice se schimbă pe criterii politice și nu este asigurată continuitatea în acțiunile diferitor administrații.
- Iresponsabilitatea din partea APL–reprezentanții APL își aleg în mod individual prioritățile în activitate și nu există un mecanism de responsabilizare privind implementarea politicilor naționale la nivel local și realizarea strategiilor elaborate.
- Reticența autorităților publice la implementarea schimbărilor în domeniul social – domeniul social nu este unul prioritar pentru autorități și nu se bucură de investiții suficiente pentru îmbunătățirea serviciilor prestate. Serviciile sociale sunt costisitoare și nu demonstrează un impact imediat al resurselor alocate, ceea ce trezește scepticism din partea APL.
- Strategii de dezvoltare a serviciilor sociale neactualizate–serviciile sociale s-au dezvoltat fără un plan general al dezvoltării serviciilor la nivel raional și serviciile prestate nu sunt adaptate la nevoile actuale ale beneficiarilor. În marea majoritate a cazurilor, beneficiarul trebuie să se adapteze la serviciul existent – serviciul la rândul său fiind destul de rigid.
- Insuficiența cadrelor pregătite–domeniul serviciilor sociale se confruntă cu o fluctuație mare de cadre, din diverse motive. Aceasta la rândul său influențează nivelul de pregătire și experiență a personalului per ansamblu. În plus, nu sunt elaborate programe de perfecționare profesională a personalului din servicii, ceea ce afectează calitatea serviciilor prestate.

2. *Gestionarea financiară.* Bugetele publice sunt un domeniu greu de înțeles de către publicul general, dar și de către prestatorii de servicii sociale. De cele mai dese ori, prestatorii de servicii nu au putere de decizie privind prioritizarea domeniilor de finanțare. Consiliul raional, ca factor de decizie, stabilește prioritățile, reieșind din resursele disponibile și realizarea bugetului este în totalitate administrată de către aparatul consiliului raional. Drept aspecte componente au fost identificate:

- Alocare insuficientă a resurselor financiare în bugetul anual raional pentru servicii sociale– numărul solicitanților de servicii sociale este mult mai mare decât cel real acoperit și nu se prevede o tendință de descreștere. Resursele alocate din buget nu sunt suficiente pentru extinderea serviciilor sociale existente, ceea ce scoate din sistem o mare parte din populația defavorizată. În același timp, este prezentă tendința de reducere a finanțării pentru domeniul social.
  - Imperfecțiunea legislației–cadrul legislativ național este în continuă modificare și unele legi nu au mecanisme clare de implementare. Acest lucru, creează premise pentru dublarea acțiunilor pe anumite domenii și neacoperirea altora. Unele categorii de populație nu au acces la servicii sociale datorită reglementărilor rigide, care impun restricții exagerate pentru accesarea serviciilor.
  - Necunoașterea cadrului legislativ normativ de către cetățeni–majoritatea potențialilor beneficiari ai serviciilor sociale nu sunt informați suficient privind posibilitățile existente și a limitelor care se impun. Corespunzător, o mare parte din timpul destinat prestării de servicii sociale este alocat consultațiilor și explicațiilor acordate persoanelor ce nu se califică pentru accesarea serviciilor sociale. În același timp, categoriile de populație ce s-ar califica pentru serviciile sociale nu știu că pot să se adreseze la prestatori și în multe cazuri nici nu știu de existența acestora.
  - Neimplicarea în luarea deciziilor–deși, ședințele consiliului raional sunt deschise publicului, beneficiarii de servicii sociale nu cunosc mecanismele de luare a deciziilor și nici nu sunt la curent cu deciziile aprobate.
3. *Sensibilitate redusă a societății față de incluziune.* În prezent încă se atestă un nivel înalt al discriminării persoanelor cu defavorizate de către populația generală. Cercetările arată că societatea moldovenească în ansamblu este una discriminatoare și grupul persoanelor cu defavorizate nu este excepție. Persoanele în dificultate se întâlnesc zilnic cu multiple forme de discriminare în societate și cu indiferența celor din jur. Aspectele principale sunt:
- Atitudine pasivă a societății față de necesitatea incluziunii sociale a persoanelor cu oportunități reduse–o mare parte a populației nu conștientizează problema excluziunii sociale și nu văd drept prioritate soluționarea acesteia. Majoritatea nu atrage atenție la acest subiect dacă nu sunt afectați personal, corespunzător, nivelul de implicare este foarte mic.
  - Indiferența față de necesitățile persoanelor social-vulnerabile–individualismul și lipsa de solidaritate în societate determină un nivel înalt de indiferență față de nevoile celuilalt, mai cu seamă dacă este dintr-o categorie considerată a fi inferioară. Persoanele defavorizate sunt obiectul discuției numai în cadrul campaniilor de caritate, care au loc de câteva ori pe an.
  - Conlucrare insuficientă între APL, OSC și mediul de afaceri pentru sporirea incluziunii persoanelor cu oportunități reduse–la nivel general, este o conlucrare deficitară între cei trei actori sociali majori și sunt foarte rare conlucrările în domeniul prestării de servicii sociale. Pe deoparte este rigiditatea administrației publice, pe de altă parte nonconformismul și viteza de realizare a obiectivelor al asociațiilor obștești. În același timp, mediul de afaceri nu găsește atractivă sfera serviciilor sociale, care nu poate aduce profituri financiare.
  - Informarea insuficientă despre serviciile publice și private existente–nu există la nivel de raion, nici național, un sistem informațional privind serviciile sociale care sunt prestate în fiecare localitate. Și, în condițiile dezvoltării necoordonate a serviciilor de către sectorul privat cu cel public, beneficiarii se află în dificultate de a găsi serviciul potrivit, chiar dacă el se poate afla la o distanță mică de localitatea sa. La fel, autoritățile publice nu dețin informație suficientă despre toate serviciile sociale private care există pe teritoriul său.
  - Nivel redus de educație a persoanelor defavorizate, inclusiv lipsa unei meserii– sunt tot mai frecvente cazurile când persoanele defavorizate își limitează studiile la cele gimnaziale sau abandonează școala din insuficiența de resurse financiare. Tot din acest motiv, o mare parte nu au nici o profesie, ceea ce îngreunează angajarea în câmpul muncii ca muncitor calificat. Astfel,

persoanele defavorizate nu pot să câștige suficienți bani ca să iasă din situația dificilă în care se află și rămân dependenți de sistemul de asistență socială pentru o perioadă lungă de timp.

- Lipsa de acțiune din partea persoanelor cu oportunități reduse—persoanele din categoria celor defavorizate, de obicei, au un nivel scăzut de încredere în forțele proprii și în posibilitatea schimbării situației spre bine. Drept urmare, nu au curajul de a întreprinde careva acțiuni pentru ași revindeca drepturile sau ași îmbunătăți situația. Și mai rare sunt cazurile de implicare în acțiuni de advocacy pentru îmbunătățirea situației unui grup de persoane.
4. *Accesibilitate redusă la servicii și instituții.* Persoanele cu dizabilități califică drept foarte dificil accesul la serviciile sociale existente și deplasarea către instituțiile din localitate. Mult mai dificilă este situația în mediile rurale, deși mediul urban tot nu este suficient de accesibil. Drept exemplu relevant poate servi și sediul Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei, care se află într-o clădire neadaptată la nevoile beneficiarilor și într-o regiune a orașului cu puțin transport public. În plus, informația publică, indiferent de domeniul analizat, nu este prezentată în limbaj pe înțelesul tuturor, iar paginile electronice ale instituțiilor nu oferă facilități pentru persoanele cu deficiențe senzoriale. Următoarele aspecte au fost stabilite dreptdefinitorii:
- Inexistența adaptărilor de spațiu în instituții și locuri publice—infrastructura nu este adaptată la necesitățile persoanelor cu dizabilități. Este foarte dificilă deplasarea acestora spre locurile și instituțiile publice. În plus, spațiile interioare ale prestatorilor de servicii nu sunt amenajate corespunzător și nu oferă accesibilitate.
  - Acces redus la transport public – în raza raionului nu este transport public adaptat necesităților persoanelor cu dizabilități. Pentru a se deplasa, este necesară contractarea transportatorilor privați sau a serviciilor de taxi. Mulți beneficiari ai serviciilor au venituri prea mici ca să-și poată permite acoperirea acestor cheltuieli.

IV. Analiza SWOT

S – puncte tari

- s Servicii sociale dezvoltate—există un set de servicii sociale care sunt prestate la nivel de raion de către APL și asociațiile obștești.
- s Amplasarea regională favorabilă dezvoltării economice – amplasarea raionului îi dă premise pentru dezvoltarea în calitate de centru economic al părții de nord a țării.
- s Actori comunitari activi – există câteva asociații obștești care sunt active în domeniul incluziunii sociale.
- s Conlucrarea eficientă între APL I, II și OSC – sunt exemple de conlucrare cu succes în dezvoltarea și prestarea de servicii sociale.
- s Practici pozitive de incluziune socială—unii reprezentanți ai grupurilor defavorizate, prin aportul actorilor comunitari, au reușit să se integreze în societate.
- s Programe active de incluziune școlară—la nivel de raion se implementează programele naționale pentru educația incluzivă.
- s Finanțările externe – există practici pozitive de implementare a proiectelor finanțate din exterior pentru dezvoltarea de servicii sociale.

W – puncte slabe

- w Nu sunt suficiente servicii comunitare pentru persoanele cu dizabilități—serviciile sociale prestate sunt concentrate, cu preponderență, în centrul raional.
- w DASPF nu dispune de personal suficient pentru acoperirea necesității de servicii—solicitanții de servicii sunt peste posibilitățile de prestare ale DASPF, iar statele de personal nu permit angajarea mai multor specialiști.
- w Insuficiența cursurilor de instruire a specialiștilor în asistența socială – fluctuația personalului din serviciile sociale determină necesitatea realizării mai frecvente a instruirilor.
- w Lipsa centrelor de instruire a părinților copiilor cu dizabilități – la nivel de raion nu sunt dezvoltate programe de instruire pentru părinți și îngrijitori ai persoanelor cu dizabilități.

- w Fluctuația mare a cadrelor – salariile mici în domeniu determină o fluctuație mare a personalului din servicii.
- w Lipsa continuității proiectelor și a serviciilor dezvoltate în cadrul acestora – în majoritatea cazurilor, serviciile dezvoltate de către asociațiile obștești nu sunt preluate la finanțare de către APL.

O – oportunități

- o Existența organizațiilor internaționale ce susțin domeniul social—în fiecare an sunt desfășurate programe de susținere a dezvoltării serviciile sociale.
- o Adoptarea programelor naționale în domeniul incluziunii sociale – ministerul de profil lucrează activ în domeniul ajustării cadrului legislativ la necesitățile grupurilor defavorizate.
- o Adoptarea programului național de dezinstituționalizare—programul creează premise pentru dezvoltarea serviciilor sociale comunitare.
- o Prestarea serviciilor sociale contra cost—combinarea prestării serviciilor sociale gratuite cu cele contra cost ar permite asigurarea financiară mai durabilă a serviciilor.
- o Stabilirea de parteneriate cu alți furnizori de servicii sociale—procurarea serviciilor sociale din alte unități teritorial – administrative ar reduce costurile pentru întreținerea serviciilor în fiecare localitate.
- o Stabilirea de parteneriate cu organizațiile finanțatoare—parteneriatele de lungă durată cu organizațiile care susțin dezvoltarea serviciilor sociale ar conduce la dezvoltarea mai rapidă și mai durabilă a domeniului.

T – amenințări

- t Instabilitate politică – fiecare administrație nouă are prioritățile sale de acțiune și serviciile sociale pot fi restrânse.
- t Schimbări în guvern – reorganizările din guvern afectează lucrul specialiștilor la nivel local prin schimbarea instrumentelor de lucru, metodelor de raportare, categoriilor de beneficiari etc.
- t Responsabilitate scăzută a factorilor de decizie – nu sunt mecanisme clare de responsabilizare a factorilor de decizie pentru asigurarea unui nivel de trai decent al populației.
- t Stoparea finanțării din partea partenerilor – susținerea financiară a organizațiilor internaționale este foarte instabilă și dependentă de prioritățile organizației.

Scenarii posibile de combatere a riscurilor și întărirea punctelor slabe

Nr.	Problema	Strategie posibilă
1.	Instabilitatea politică	Conlucrarea între APL I și II, OSC, agenți economici la dezvoltarea și prestarea serviciilor sociale.
2.	Stoparea finanțării din partea donatorilor	Organizarea campaniilor de colectare de fonduri cu participarea populației și agenților economici. Prestarea unor servicii sociale contra cost.
3.	Atitudinea negativă a societății	Promovarea exemplelor pozitive de incluziune socială.
4.	Insuficiența de instruiți în domeniul asistenței sociale	Contractarea asociațiilor obștești de profil care oferă servicii de instruire.
5.	Insuficiența serviciilor comunitare pentru persoane cu dizabilități	Elaborarea strategiei raionale de dezvoltare a serviciilor pentru persoane cu dizabilități
6.		Dezvoltarea serviciilor prin accesare fondurilor externe.
7.	Familiiile în care sunt persoane cu dizabilități nu beneficiază de cursuri de instruire.	Organizarea de către SAP în parteneriat cu DASPF a cursurilor de instruire a familiilor în care sunt persoane cu dizabilități.

V. Prioritățile strategiei

Viziunea strategiei—În raionul Edineț, toți cetățenii au șanse egale și acces universal la viața socială, economică, politică și culturală.

Componente ale viziunii:

1. Rețea dezvoltată de servicii sociale
  - Centre comunitare pentru persoane defavorizate
  - Locuințe sociale
  - Locuințe asistate
  - Servicii de asistență și consiliere pentru persoane în situații de risc
  - Cantine sociale cu arie mare de acoperire, inclusiv servicii de „catering social”
  - Magazine sociale
  - Servicii de consiliere psihologică
  - Cămin social pentru elevi din regiuni rurale
2. Integrarea socio – profesională a persoanelor social vulnerabile.
  - Reorientarea profesională a persoanelor adulte rămase fără loc de muncă
  - Ghidarea în carieră a tinerilor
  - Angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități
  - Orientarea școlară și profesională a reprezentanților minorităților etnice
  - Abilitarea economică a tinerilor social vulnerabili
3. Tinerii au o poziție civică activă
  - Eficientizarea activității Centrului Raional de Resurse pentru Tineri
  - Integrarea tinerilor în activități ocupaționale și cercuri pe interese existente
  - Organizarea activităților sociale cu implicarea tuturor categoriilor de vârstă: tineri, adulți, vârstnici
4. Adaptarea infrastructurii (accesibilizarea):
  - Sediul comun pentru toate serviciile sociale
  - DASPF amenajat în conformitate cu necesitățile beneficiarilor
  - Asigurarea accesului universal către toate instituțiile publice
  - Transport public adaptat
  - Amenajarea locurilor de parcare pentru persoanele cu dizabilități
5. Informația publică accesibilă tuturor
  - Ghișeu unic de informare a cetățenilor
  - Linie verde pentru raportarea încălcărilor în prestarea serviciilor
  - Portal informațional interactiv
  - Date dezagregate despre beneficiarii serviciilor
  - Aplicarea principiului de „design universal” în prezentarea informației publice
6. Viziunea societății schimbată față de grupurile social – vulnerabile
  - Conlucrarea strânsă între APL, prestatorii de servicii sociale și societatea civilă
  - Diminuarea nivelului de discriminare în societate
  - Implicarea grupurilor social – vulnerabile în activități comunitare
  - Campanii de sensibilizare a opiniei publice
  - Promovarea modelelor pozitive de incluziune
7. Educație incluzivă
  - Copiii cu nevoi speciale incluși în toate nivelele de educație
  - Copiii minorităților etnice sunt încadrați deplin în sistemul de educație
  - Educatorii și cadrele didactice sunt instruite în domeniul incluziunii sociale

Directiile strategice

Directia strategică I. Monitorizarea continuă a nivelului incluziunii sociale în raion.

Este necesară instituirea unui mecanism și adoptarea unor practici permanente pentru monitorizarea situației prin colectarea de date verificabile din toate localitățile raionului. Acest lucru va permite elaborarea ulterioară a documentelor de politici publice bazate pe evidențe și ajustarea planurilor de acțiune la apariția necesității.

Obiectiv specific 1. *Studierea sistematică a situației și necesităților grupurilor social – vulnerabile.*

Mediul social este unul foarte dinamic și este supus influenței unui amalgam de factori, mulți dintre care nu se află sub influența APL, dar care au o implicare semnificativă în viața grupurilor de potențiali beneficiari ai strategiei. Studiarea sistematică a situației ar asigura monitorizarea eficientă a domeniului și deținerea informațiilor privind situația la zi a beneficiarilor politicilor publice elaborate la nivel național și local.

Obiectiv specific 2. *Dezvoltarea unui sistem informațional unificat al prestatorilor de servicii sociale la nivel de raion.*

Dat fiind timpul în care se dezvoltă serviciile sociale și sursele eterogene de finanțare a acestora, potențialii beneficiari ai serviciilor sociale întâmpină dificultăți în identificarea serviciilor disponibile la nivel de raion. O bază de date a prestatorilor de servicii, accesibilă public, ar fi în beneficiul cetățenilor, dar și al Consiliului Raional. Aceasta ar permite formarea unei imagini de ansamblu a domeniului la nivel de raion și al potențialului de dezvoltare. În plus, se cere elaborarea unui mecanism de monitorizare a parcursului beneficiarilor în diferite tipuri de servicii publice și private în vederea consolidării eforturilor pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă.

Direcția strategică II. Ridicarea nivelului de solidaritate între cetățeni și implicarea acestora în prestarea serviciilor sociale.

Obiectiv specific 1. *Organizarea campaniilor de informare și sensibilizarea opiniei publice.*

Campaniile de informare, organizate în fiecare comunitate din raion, ar contribui la ridicarea nivelului de solidaritate între membrii comunităților și conștientizarea situației în care se află grupurile de persoane social – vulnerabile. La fel, s-ar reduce nivelul de discriminare față de persoanele defavorizate și s-ar asigura implicarea mai activă a cetățenilor în soluționarea problemelor cu care se confruntă.

Obiectiv specific 2. *Dezvoltarea parteneriatelor public – private pentru prestarea serviciilor sociale comunitare.*

Prestarea serviciilor sociale în parteneriat public – privat, ar permite reducerea costurilor de întreținere a serviciilor. În același timp, prestatorii privați au posibilitatea să piloteze noi modele de servicii și să se adapteze mai rapid la schimbările mediului social. Procurarea serviciilor de la prestatorii privați acreditați ar reduce cheltuielile consiliului raional pentru dezvoltarea de servicii noi și gestionarea ulterioară a acestora.

Direcția strategică III. Responsabilizarea APL de toate nivelele privind incluziunea socială.

Obiectiv specific 1. *Asigurarea accesului la servicii sociale pentru toți locuitorii raionului.*

Este necesară dezvoltarea rețelei serviciilor sociale prin extinderea în toate localitățile rurale ale raionului. Concentrarea serviciilor în centrul raional creează dificultăți de accesare pentru beneficiari și drept urmare reduce rata de adresabilitate. În plus, este necesară dezvoltarea serviciilor sociale prestate contra cost pentru categoriile de beneficiari care nu se califică pentru servicii gratuite, dar au nevoie de ele.

Obiectiv specific 2. *Consolidarea capacităților instituționale pentru implementarea documentelor de politici naționale în domeniul incluziunii.*

Trebuie să se pună accentul pe dezvoltarea capacităților subdiviziunilor consiliului raional, pentru asigurarea implementării planurilor de acțiuni adoptate la nivel național în domeniul social. Este necesară inclusiv dotarea tehnică și materială în concordanță cu cerințele moderne, dar și instruirea continuă a angajaților.

I. Estimarea impactului și a costurilor financiare și non financiare aferente implementării.

Finanțarea acțiunilor prevăzute în Strategie se va efectua din contul și în limitele aprobate anual în aceste scopuri în bugetele autorităților publice implicate, precum și din alte surse, conform legislației în vigoare. Pentru realizarea obiectivelor Strategiei, autoritățile responsabile vor asigura planificarea resurselor financiare în proiectul bugetului pentru anii respectivi, vor întreprinde măsuri pentru a direcționa activitatea organizațiilor necomerciale și a donatorilor spre domeniile neacoperite financiar din bugetul public.

Estimarea generală a costurilor pentru implementarea prezentei Strategii a fost efectuată în baza priorităților și activităților identificate și formulate în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei pentru anii 2018 – 2021 și constituie 345000,00 mii lei pentru o perioadă de 4 ani de implementare.

Rezultate și indicatori de progres.

Rezultatele scontate și indicatorii de progres racordați la obiectivele specifice ale Strategiei, pe domenii și acțiuni sînt stabiliți în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei pentru anii 2018-2021. Implementarea Strategiei va asigura: îmbunătățirea accesului persoanelor defavorizate la măsuri de protecție socială în comunitate, prin acordarea prestațiilor sociale și a serviciilor sociale reieșind din necesitățile lor individuale; o educație incluzivă a copiilor și tinerilor în cadrul instituțiilor de învățămînt în condiții egale cu ceilalți; sporirea accesului persoanelor defavorizate la servicii medicale și de reabilitare din perspectiva îmbunătățirii stării de sănătate; sporirea ratei de angajare în cîmpul muncii a persoanelor social - vulnerabile, prin promovarea măsurilor active și pasive de ocupare; participarea sporită a persoanelor cu social - vulnerabile la viața politică, publică și culturală; accesibilizarea infrastructurii, transportului, informației și comunicațiilor prin eliminarea barierelor și facilitarea participării persoanelor defavorizate la viața socială; exercitarea drepturilor persoanelor defavorizate în egală măsură cu ceilalți cetățeni; îmbunătățirea colaborării interinstituționale în soluționarea problemelor sociale; dezvoltarea unui sistem raional de colectare a datelor statistice pentru elaborarea unor politici bazate

pe evidențe; schimbarea atitudinii și gîndirii stereotipe a populației cu privire la persoanele social - vulnerabile; educarea unei societăți tolerante.

II. Planul de acțiuni privind implementarea strategiei de incluziune socială 2018-2021

Directia strategică I. Monitorizarea continuă a nivelului incluziunii sociale în raion.							
Obiective specifice Activități	Perioada de implementare	Responsabil	Parteneri	Costuri MDL	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
Obiectiv specific 1. Studierea sistematică a situației și necesităților grupurilor social – vulnerabile.							
Desemnarea unei persoane responsabile de monitorizarea implementării la nivel local a politicilor naționale în domeniu.	2018	Consiliul Raional	-	0	-	O persoană din cadrul Consiliului Raional desemnată	Dispoziția Președintelui Raionului
Elaborarea metodologiei de colectare a informației de la prestatorii de servicii și APL și indicatorilor specifici.	2018	DASPF	Direcția Statistică; Direcția Sănătate; AO	0	-	Metodologia și setul de indicatori elaborate.	Dispoziția Președintelui de Raion privind aprobarea metodologiei
Elaborarea bazei de date electronice în baza indicatorilor stabiliți.	2018	Consiliul raional	Direcția Statistică; AO	10000	Grant	O bază de date elaborată și accesibilă APL	Baza de date funcțională
Desfășurarea periodică a studiilor sociologice privind situația grupurilor defavorizate.	2018 – 2021	DASPF	AO	În limita resurselor disponibile	Buget DASPF	2 studii semestriale realizate în fiecare an.	Rapoartele de cercetare
Instituirea unui mecanism de recepționare a reclamațiilor de la beneficiarii serviciilor, de timp „Linia Verde”	2019	DASPF	AO	30 000	Grant	O serviciu „Linie Verde” funcțional	Dispoziția Președintelui de Raion
Obiectiv specific 2. Dezvoltarea unui sistem informațional unificat al prestatorilor de servicii sociale la nivel de raion.							
Cartografierea tuturor serviciilor sociale publice și private de pe teritoriul raionului.	2018	DASPF	AO	1000,00	-	Toate APL locale au furnizat informația	Baza de date a prestatorilor de servicii
Digitalizarea bazei de date și amplasarea acesteia pe pagina web a consiliului raional.	2018	DASPF	People in Need	0	-	Baza de date funcțională și accesibilă	Pagina web a Consiliului Raional
Stabilirea unui mecanism de comunicare intersectorială pentru urmărirea traseului	2018	Consiliul Raional	AO APL I	0	-	Mecanism elaborat în formă scrisă.	Documentul aprobat

Direcția strategică I. Monitorizarea continuă a nivelului incluziunii sociale în raion.							
Obiective specifice Activități	Perioada de implementare	Responsabil	Parteneri	Costuri MDL	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
beneficiarilor de servicii sociale.						Toate APL locale cunosc mecanismul.	
Evidența și raportarea numărului persoanelor cu dizabilități pe criterii (tip de dizabilitate, gen, vîrstă, stare civilă, mediul de rezidență)	2018 – 2021	DASPF	Subdiviziunile Consiliului Raional Servicii Desconcentrate APL nivel - I	0	-	Baza de date a persoanelor cu dizabilități structurată conform criteriilor.	
Direcția strategică II. Ridicarea nivelului de solidaritate între cetățeni și implicarea acestora în prestarea serviciilor sociale.							
Obiective specifice Activități	Perioada de implementare	Responsabil	Parteneri	Costuri MDL	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
Obiectiv specific 1. Organizarea campaniilor de informare și sensibilizarea opiniei publice.							
Stabilirea parteneriatelor cu canale mass – media locale și regionale.	2019	Consiliul Raional	-	0	-	Minim 2 acorduri de parteneriat semnate	Acordurile semnate
Difuzarea istoriilor de viață a reprezentanților grupurilor defavorizate.	2019 – 2021	DASPF	Canalele mass-media	1000,00	-	Minim 1 istorie difuzată trimestrial	Copii ale articolelor, emisiunilor
Organizarea seminarelor tematice în cadrul instituțiilor prezente în raion.	2018 – 2021	DASPF SAP	-	3000,00	-	Minim un seminar organizat trimestrial	Rapoarte de activitate Poze Liste de participanți
Organizarea evenimentelor publice tematice.	2019 – 2021	DASPF Consiliul Raional	AO	20 000,00 anual	În limita resurselor disponibile	Un eveniment public organizat trimestrial	Poze, video, liste de participanți.
Asigurarea accesului la informația privind politicile	2018 – 2021	Consiliul Raional	-	0	-	Minim o sursă de informare	Verificarea sursei de

Direcția strategică I. Monitorizarea continuă a nivelului incluziunii sociale în raion.							
Obiective specifice Activități	Perioada de implementare	Responsabil	Parteneri	Costuri MDL	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
sectoriale și programele locale în domeniu, tuturor categoriilor sociale.						accesibilă tuturor, care prezintă informația vizată	informare.
Includerea subiectelor sociale în ordinea de zi a ședințelor consiliului raional și consiliilor locale.	2018 – 2021	DASPF	AO	0	-	Cel puțin un subiect discutat la fiecare ședință.	Procese verbale ale ședințelor.
Instituirea sistemului de audiere a cetățenilor în fiecare din localitățile raionului.	2018 – 2021	Consiliul Raional	Primăriile		Consiliul Raional	Cîte o zi de audiere în fiecare localitate, trimestrial.	Rapoartele de activitate ale subdiviziunilor.
Includerea unei rubrici permanente în ziarul raional, pentru informarea populației.	2018	Consiliul Raional	Ziarul raional	3000,00	Consiliul Raional	O rubrică permanentă instituită	Copii ale edițiilor ziarului.
Obiectiv specific 2. Dezvoltarea parteneriatelor public – private pentru prestarea serviciilor sociale comunitare.							
Pilotarea serviciilor sociale noi în parteneriat cu prestatorii privați.	2018 – 2021	DASPF	AO	În limita resurselor disponibile	Granturi Consiliul Raional	Minim un serviciu social dezvoltat pentru fiecare categorie de beneficiari	Acordurile de colaborare. Decizia Consiliului Raional de instituire a serviciului.
Acordare de subvenții prestatorilor de servicii sociale privați ce au demonstrat eficiență.	2019 – 2021	Consiliul Raional APL I	-	În limita resurselor disponibile	Consiliul Raional	Minim un serviciu social subvenționat pentru fiecare categorie de beneficiari	Decizia consiliului raional. Decizia consiliului local
Contractarea serviciilor sociale ale prestatorilor privați acreditați.	2019 – 2021	Consiliul Raional Consiliile locale	-	Conform Acordurilor de colaborare	Consiliul Raional	Minim un serviciu social contractat pentru fiecare categorie de beneficiari	Decizia consiliului raional. Deciziile consiliilor locale

Direcția strategică I. Monitorizarea continuă a nivelului incluziunii sociale în raion.							
Obiective specifice Activități	Perioada de implementare	Responsabil	Parteneri	Costuri MDL	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
Susținerea inițiativelor de antreprenariat social.	2019 -2021	Consiliul Raional Consiliul Local	AO	În limita resurselor disponibile	Consiliul raional Granturi	Minim 2 inițiative susținute anual	Decizia consiliului raional. Decizia consiliului local.
Promovarea practicării voluntariatului în cadrul serviciilor sociale comunitare.	2018 – 2021	DASPF	AO Subdiviziunile Consiliului Raional	10 000	Granturi Consiliul Raional	1 campanie de promovare organizată în fiecare localitate anual	Rapoartele de activitate.
Promovarea conceptului îmbătrânirii active și solidarității între generații.	2018 – 2021	DASPF	AO Subdiviziunile Consiliului Raional	10 000	Granturi Consiliul Raional	1 campanie de promovare organizată în fiecare localitate anual	Rapoartele de activitate.
Organizarea campaniilor de caritate periodice.	2018 – 2021	Consiliul Raional	AO	0	-	3 campanii de caritate anual	Rapoartele de activitate. Poze, video.

Direcția strategică III. Responsabilizarea APL de toate nivelele privind incluziunea socială.							
Obiective specifice Activități	Perioada de implementare	Responsabil	Parteneri	Costuri MDL	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
Obiectiv specific 1. Asigurarea accesului la servicii sociale pentru toți locuitorii raionului.							
Ajustarea sediului DASPF la necesitățile specifice ale beneficiarilor.	2018	Consiliul Raional	-	200000	Consiliul Raional Granturi	Sediul DASPF corespunde criteriilor de adaptare rezonabilă	Sediul DASPF
Adoptarea principiului „design universal” în dezvoltarea și prestarea serviciilor sociale.	2019	Consiliul Raional	AO	-	-	Conceptul este aprobat ca fiind oficial	Decizia consiliului raional.

Direcția strategică III. Responsabilizarea APL de toate nivelele privind incluziunea socială.							
Obiective specifice Activități	Perioada de implementare	Responsabil	Parteneri	Costuri MDL	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
Adaptarea edificiilor prestatorilor de servicii la cerințele de „design universal”.	2019 – 2021	Consiliul Raional Primăriile	-	0,1 mln. anual	Granturi Donații	Toate serviciile sociale publice corespund criteriilor	Raport de verificare.
Extinderea rețelei serviciilor sociale în localitățile rurale.	2019 – 2021	DASPF Primăriile	AO	În limita resurselor disponibile	Consiliul Raional Granturi	Fiecare localitate rurala dispune de cel puțin un serviciu social.	Rapoarte de activitate.
Deschiderea centrelor de zi multifuncționale destinate persoanelor defavorizate.	2019 – 2021	Consiliul Raional Primăriile	AO	În limita resurselor disponibile	Consiliul Raional Granturi	Fiecare localitate rurală dispune de un centru.	Rapoarte de activitate. Deciziile de instituire.
Prestarea unor servicii sociale contra cost.	2019 – 2021	Consiliul Raional DASPF	-	0	-	Fiecare serviciu social prestat are componenta prestării contra cost.	Deciziile consiliului raional
Obiectiv specific 2. Consolidarea capacităților instituționale pentru implementarea documentelor de politici naționale în domeniul incluziunii.							
Instituirea Consiliului Consultativ al Societății Civile pe lângă Președintele Raionului și Primari	2018	Consiliul Raional Consiliile locale	AO	3000,00 anual	Consiliul Raional	Consiliul constituit din cel puțin 7 membri.	Dispoziția Președintelui Raionului.
Organizarea de instruirii privind drepturile și obligațiile grupurilor defavorizate pentru reprezentanții APL și prestatorii de servicii.	2019 – 2021	DASPF	AO	5 000,00 anual	Consiliul Raional Granturi	Minim o instruire anual organizată.	Raport de activitate. Listele participanților Poze
Capacitarea APL și a prestatorilor de servicii privind monitorizarea și evaluarea documentelor de politici	2019 – 2021	Consiliul Raional	AO	5000,00 anual	Consiliul Raional Granturi	Minim o instruire organizată anual.	Raport de activitate. Listele participanților

Direcția strategică III. Responsabilizarea APL de toate nivelele privind incluziunea socială.							
Obiective specifice Activități	Perioada de implementare	Responsabil	Parteneri	Costuri MDL	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
publice.							· Poze
Dotarea DASPF conform necesităților și serviciilor sociale prestate.	2018 – 2021	Consiliul Raional	AO	10000,00 anual	Consiliul Raional	Dotarea tehnico – materială corespunde necesităților.	
Instituirea funcției de coordonator al implementării documentelor de politici.	2019	DASPF	Consiliul raional	25000,00	Consiliul Raional	Funcția este instituită.	Decizia consiliului.
Organizarea de seminare / ședințe intersectoriale pentru analiza situației persoanelor defavorizate.	2018 - 2021	Consiliul Raional	AO	3000,00	Consiliul Raional	Cîte o ședință organizată trimestrial	Raport de activitate. Listele participanților. Poze

III. Monitorizarea și raportarea

Activitatea de monitorizare și evaluare a prezentei Strategii are un caracter sistematic, fiind desfășurată pe toată perioada de implementare și include elaborarea, în baza indicatorilor de progres, a rapoartelor asupra implementării acesteia.

Coordonarea procesului de monitorizare a implementării prezentei Strategii se realizează de către Consiliul Raional.

Autoritățile responsabile de realizarea acțiunilor stabilite în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei pentru anii 2018 – 2021 vor monitoriza anual gradul de implementare a măsurilor, în baza competenței funcționale, și vor raporta Consiliului Raional despre rezultatele obținute.

Principalele tipuri de rapoarte care vor reflecta implementarea Strategiei sunt:

Raportul anual de implementare se prezintă în primul trimestru al anului succesiv celui de raportare. Consiliul Raional va elabora un raport anual în baza rapoartelor autorităților responsabile. Raportul anual va avea un caracter analitic, va conține date statistice, conform indicatorilor de progres, precum și informații privind gradul de realizare a acțiunilor stabilite pentru anul de raportare, provocări care au împiedicat realizarea acțiunilor și propuneri de redresare pentru anii succesivi.

Raportul intermediar de implementare se prezintă la expirarea primei etape de implementare a Strategiei (2018 - 2019). Consiliul Raional, în baza rapoartelor autorităților responsabile, va elabora un raport intermediar de evaluare, care va conține rezultatele și impactul implementării Strategiei. După caz, la propunerea autorităților responsabile, ar putea fi prezentate propuneri de ajustare a obiectivelor și acțiunilor pentru etapa următoare (2020-2021), în funcție de progresul realizat.

Raportul final de implementare se elaborează la finalizarea implementării Strategiei. Consiliul Raional, în baza rapoartelor autorităților responsabile, va elabora un raport final privind rezultatele și impactul implementării, precum și problemele de implementare și necesitățile de viitor.

Fiecare responsabil de realizarea activităților din Planul de acțiuni va raporta trimestrial structura ierarhic superioară privind progresul atins și impedimentele întâmpinate. Raportarea se va face în baza indicatorilor stabiliți în Planul de acțiuni și va conține inclusiv opiniile beneficiarilor finali ai Strategiei.

În scopul asigurării transparenței proceselor de implementare a prezentului Program, rapoartele anuale, raportul intermediar și raportul final de evaluare vor fi publicate pe pagina web oficială a Consiliului Raional. Rapoartele elaborate pe parcursul implementării Strategiei vor avea scopul nu doar de a scoate în evidență succesele înregistrate, dar și de a identifica provocările și blocajele, sugerând acțiuni de intervenție pentru perioada următoare.

Secretarul Consiliului raional Edineț

Ion SAMSON

*Șef Direcție Asistență Socială
și Protecție a Familiei*

Valerian CIOBANU